

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 17 nov. 1950

Hedenmorgen had ik bezoek van de Heer de Bruin van de BPM, die mij zijn bezorgdheid kwam uitspreken over de sterke achteruitgang op veiligheidsgebied zowel in Balikpapan als op Zuid-Sumatra.

In Balikpapan zijn diefstallen aan de orde van de dag. De employés van de BPM zijn in zulk een nerveuze toestand, dat zij liever in hun aanwezigheid hun huis door dieven laten leeghalen dan dat zij tegen hen optreden. Desniettemin is op 7 dezer op klaarlichte dag een Mevrouw Muller-Hardy, een Australische gehuwd met een Nederlander, in haar huis vermoord.

Ook op Zuid-Sumatra is een jong employé doodgeschoten en dit zelfs zonder enige bekende aanleiding, terwijl ook geen poging tot diefstal voorzat. Dit alles maakt dat verschillende employés van de BPM willen weggaan. De situatie wordt dus ook voor de BPM en haar bedrijf hoe langer hoe moeilijker. Men acht de Regering van goede wil, maar onmachtig. Een speciale politiemacht van 48 man die uit Djakarta naar Balikpapan is gezonden kan geen verbetering in de toestand brengen. Een groot deel van de bevolking leeft van roof en diefstal. In het aangezicht van hetgeen ik U seinde over de tabaksbranden in Besuki en het bovenstaande moge de Indonesische Regering zich afvragen of het nog wel zin heeft te dreigen met repercussies, wanneer de Irianconferentie mocht mislukken. Reeds nu loopt de toestand de Indonesische Regering volkomen uit de hand, zonder dat er enig verband bestaat tussen de toestand van wanorde die allerwege groeit en het Irianprobleem. De Indonesische Regering behoeft geen storm te ontketenen tegen het Nederlandse bedrijfsleven, omdat de storm in volle gang is en afstand van Nieuw-Guinea - waaraan de Nederlandse Regering overigens niet denkt - deze niet tot bedaren kan brengen. Het wordt de hoogste tijd dat de Indonesische Regering tegen de ontbindende krachten die thans in de Indonesische wereld geleidelijk de overhand beginnen te krijgen, met kracht optreedt.

De Heer de Bruin heeft bovenstaande feiten ter kennis van de Heer Djumhana gebracht. U zoudt bij de eerste gelegenheid hierop ook de aandacht van de Indonesische Regering kunnen vestigen zonder dat U echter doet uitkomen dat de BPM deze feiten te mijner kennis heeft gebracht en zonder dat de Indon. Reg. de indruk krijgt, dat U namens de BPM over bovenstaande feiten klaagt.